

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 470/2012-9

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 3. októbra 2012 predbežne prerokoval sťažnosť JUDr. M. Č., B., vo veci namietaného porušenia jej základných práv podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a práv podľa čl. 14 ods. 1 Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Cdo 117/94 z 28. februára 1995 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť JUDr. M. Č. o d m i e t a ako podanú neoprávnenou osobou.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 17. augusta 2012 doručená sťažnosť JUDr. M. Č., B. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namieta porušenia svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práv podľa čl. 14 ods. 1 Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach (ďalej len

„pakt“) a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 3 Cdo 117/94 z 28. februára 1995 (ďalej len „rozsudok najvyššieho súdu“).

Zo sťažnosti vyplýva:

«Návrhom podaným na Okresný súd Bratislava III 8. 7. 1997 podala sťažovateľka spolu s ďalšími účastníkmi na strane navrhovateľov: Ing. K. I., JUDr. M. J., L. A., A. J., M. B., návrh na súd proti E. N., (jeho právnej nástupkyňi K. H.), aby súd určil že pozemky... patria do dedičstva po poručiťke – právnej predchodkyne sťažovateľov – M. J., rod. O.

Sťažovateľka bola v danom spore účastníčkou konania – navrhovateľkou a zároveň, ako advokátka, bola právnu zástupkyňou všetkých ďalších navrhovateľov.

Navrhovatelia sa vo svojom návrhu domáhali, aby súd rozsudkom určil, že predmetné nehnuteľnosti patria do dedičstva po ich právnych predchodcoch a že vlastníctvo vzniklo vydržaním.

Vo veci začal konať Okresný súd Dunajská Streda, pod sp. zn. 7 C 135/1997-768, v odvolacích konaniach konal Krajský súd v Trnave, pod sp. zn. 24 Co 376/2009 a v dovolacích konaniach Najvyšší súd Slovenskej republiky, naposledy pod sp. zn. 5 Cdo 7/2011...

Podľa rozsudku NS SR z 28. 2. 1995, 3 Cdo 117/94, neplatnosť právneho úkonu o prevode vlastníctva nie je okolnosťou vylučujúcou nadobudnutie vlastníctva vydržaním. V odôvodnení NS SR uvádza, že skutočnosť, že nedošlo k perfektnej teda k platnej kúpnej zmluve, na posudzovanie oprávnenosti tejto držby nemalo podstatný vplyv. Platnosť nadobúdacieho právneho titulu je rozhodujúci len pri prevode vlastníctva na základe právneho úkonu. O takúto formu nadobudnutia vlastníctva v prejednávanej veci však nešlo, ako na to správne poukázal už odvolací súd, ale nadobúdacím titulom bolo vydržanie. Pri posudzovaní nadobudnutia vlastníctva vydržaním môže byť prípadný iný úkon ohľadne spornej veci iba okolnosťou, svedčiacou o dobromyseľnosti držiteľa veci. Na rozhodné okolnosti pre vydržanie vlastníctva poukázala aj konštantná judikatúra súdov ešte pred účinnosťou novely Obč. zákonníka – zák. č. 509/1991 Zb. konštatovaním, že „Na rozdiel od preukazovania vlastníctva nebude treba aby nadobúdateľ preukazoval platný právny dôvod nadobudnutia – riadny prechod vlastníctva, ale len okolnosti svedčiace o poctivosti

nadobudnutia: v tom je základný rozdiel medzi ochranou vlastníctva a ochranou držby“ (Zbierka rozhodnutí č. 45, zošit 9 – 10/1986 str. 193).

Sťažovateľka je presvedčená, že predmetnú vec mal dovolací súd posudzovať v intenciách tohto právneho názoru.»

Sťažovateľka ďalej uvádza: «Zárukami (ako práva na spravodlivé súdne konanie, tak aj práva na súdnu a inú právnu ochranu) sú aj: „povinnosť súdu zoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkazovými návrhmi strán“, a tiež „právo na odôvodnenie súdneho rozhodnutia“. Najvyšší súd SR v konaní vedenom pod č. číslom 3 Cdo 117/94 a svojim rozsudkom z 28. 2. 1995 číslo 3 Cdo 117/94 uvedené záruky porušil.

Sťažovateľka v dovolacom konaní dôrazne poukázala na štandardnú súdnu prax v rozhodovaní slovenských, ale aj českých súdov v sporov o vydržanie vlastníctva, avšak Najvyšší súd Slovenskej republiky sa nelogicky od tejto rozhodovacej praxe odklonil. Dôkazy v prospech priznania vlastníctva vydržaním navrhovateľom NS SR nelogicky a nepresvedčivo vyhodnotil v ich neprospech, čo sťažovateľka hodnotí ako nepredvídateľné rozhodnutie odchyľujúce sa od konštantnej judikatúry. Sťažovateľka nespochybňuje nezávislosť súdov, teda ani nezávislosť NS SR, ako súdu dovolacieho a tiež rešpektuje právo sudcov na ich vlastný právny názor. NS SR v dovolacom konaní nemusel uznať argumenty navrhovateľov nemusel sa ani riadiť štandardnou súdnou praxou, keďže tu nejde o záväzné precedensy. Bol však povinný zoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkazovými návrhmi navrhovateľov, a práve v odôvodnení rozsudku mal vysvetliť, prečo sa odklonil od štandardnej súdnej praxe, na ktorú navrhovatelia dôrazne poukazovali a prečo neakceptoval ich argumenty. NS SR však svoje rozhodnutie odôvodnil veľmi laxné čím porušil právo navrhovateľov na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia.»

Sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd rozhodol týmto nálezom:

„Najvyšší súd SR rozsudkom z 28. 2. 1995 číslo 3 Cdo 117/94 porušil právo JUDr. M. Č... na spravodlivé súdne konanie zakotvené v Čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a v Čl. 14 ods. 1 Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach, ako aj jej právo na súdnu a inú právnu ochranu zakotvené v Čl. 46 ods. 1 Ústavy SR, v Čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd.

Ústavný súd SR zrušuje rozsudok Najvyššieho súdu SR z 28. 2. 1995 číslo 3 Cdo 117/94 a vracia ho Najvyššiemu súdu SR vec na ďalšie konanie.

JUDr. M. Č. Ústavný súd SR priznáva finančné zadostučinenie vo výške 1 000,- €, ktoré je Najvyšší súd SR povinný vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti nálezu Ústavného súdu SR.“

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

V sťažnosti je výrazne oddelený petit od jej ostatných častí. Ústavný súd je podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde viazaný návrhom na začatie konania. Viazanosť ústavného súdu návrhom sa vzťahuje najmä na návrh výroku rozhodnutia, ktorého sa

sťažovateľ domáha. Ústavný súd teda môže rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej sťažnosti.

Ústavný súd už pri svojej rozhodovacej činnosti vyslovil, že domáhať sa ochrany základných práv na ústavnom súde môže fyzická osoba alebo právnická osoba jedine v záujme ochrany svojich základných práv (napr. II. ÚS 32/06, II. ÚS 80/06).

Týmito pravidlami sa ústavný súd spravoval aj pri predbežnom prerokovaní sťažnosti sťažovateľky. V danom prípade to znamenalo, že ústavný súd predbežne prerokoval sťažnosť iba v rozsahu korešpondujúcom s návrhom na rozhodnutie vo veci samej (petitom).

Sťažovateľka namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny, práv podľa čl. 14 ods. 1 paktu a podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom najvyššieho súdu.

Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že sťažovateľ musí v sťažnosti namietať porušenie svojich základných práv. V spojitosti s rozsudkom najvyššieho súdu by to bolo možné len vtedy, ak by sťažovateľka bola účastníčkou konania, v ktorom najvyšší súd napadnutým rozsudkom rozhodoval.

Z rozsudku najvyššieho súdu, ktorý si ústavný súd vyžiadal, vyplýva, že týmto rozsudkom najvyšší súd rozhodoval o dovolaní MUDr. Ladislava Kyselého proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 17 Co 114/94-84 z 31. mája 1994 (ďalej len „rozsudok krajského súdu“), ktorým bol potvrdený rozsudok Okresného súdu Rimavská Sobota č. k. 7 C 132/92-48 z 27. októbra 1993. Sťažovateľka účastníčkou tohto konania nebola a nie je ani právnu nástupkyňou účastníkov konania.

Pretože sťažnosť ústavnému súdu podala sťažovateľka, ktorá nie je aktívne vecne legitimovaná na podanie sťažnosti, ústavný súd dospel k záveru, že ide o sťažnosť podanú

neoprávnenou osobou, a preto ju pri predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Ústavný súd považuje za potrebné uviesť, že jedným zo zákonných predpokladov na prijatie sťažnosti na ďalšie konanie je jej podanie v lehote ustanovenej v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde. Táto lehota je dvojmesačná a začína plynúť od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Podanie sťažnosti po uplynutí tejto lehoty je dôvodom na odmietnutie sťažnosti ako oneskorene podanej podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Vzhľadom na to, že najvyšší súd rozhodol 28. februára 1995 a sťažnosť bola ústavnému súdu podaná na poštovú prepravu 15. augusta 2012, ústavný súd konštatuje, že bola podaná zjavne po uplynutí dvojmesačnej lehoty ustanovenej v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde.

Ústavný súd tiež konštatuje, že sťažovateľka vo svojej sťažnosti neuviedla svoju adresu (ústavný súd si ju zistil na internetovej stránke Slovenskej advokátskej komory, pozn.) a nepredložila splnomocnenie pre advokáta na zastupovanie pred ústavným súdom, čo je jednou z ďalších náležitostí konania pred ústavným súdom.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku sa ústavný súd ďalšími nárokmi sťažovateľky nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 3. októbra 2012